

Datum van inontvangstneming : 06/02/2017

Zaak C-649/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 december 2016

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 november 2016

Verzoekers en verzoekers tot Revision:

██████████

██████████

SC Europa ZV II a.s.

SC Europa LV a.s.

VAV Parking a.s.

Europa SC BB a.s.

Byty A s.r.o.

Verweersters en verweersters in Revision:

Waldviertler Sparkasse Bank AG

Československá obchodná banka a.s.

Stadt Banská Bystrica

REPUBLIEK OOSTENRIJK

OBERSTER GERICHTSHOF

Het Oberste Gerichtshof (hoogste rechterlijke instantie, Oostenrijk) heeft (omissis) in het geding tussen de verzoekende partijen 1) ██████████ Ing.; 2) ██████████ Bc, beide met woonplaats te SK-97405 Banska Bystrica (omissis); 3) Europa SC ZV II a.s.; 4) Europa SC LV a.s.; 5) VAV Parking a.s.; 6) Europa SC BB a.s. en 7) Byty A s.r.o., derde tot zevende verzoekende partijen, die gevestigd zijn te SK-97401 Banska Bystrica, (omissis) tegen verwerende partijen 1) Waldviertier Sparkasse Bank AG, gevestigd te 3910 Zwettl, (omissis); 2) Ceskoslovenska obchodna banka a.s., gevestigd te SK-81563 Bratislava, (omissis) en 3) Stadt Banska Bystrica, SK-97401 Banska Bystrica, (omissis) betreffende vaststelling rechtens, in de zaak betreffende het beroep in Revision van de verzoekende partijen tegen de beschikking van 21 juni 2016 van het Oberlandesgericht Wien (rechter in tweede aanleg Wenen), als appelrechter, (omissis) waarbij de beschikking van het Landesgericht Krems an der Donau (rechter in eerste aanleg, Krems an der Donau) van 14 april 2016 werd bevestigd, (omissis) de volgende

beschikking

gegeven:

[Or. 2]

I. Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU de volgende prejudiciële vraag gesteld:

Moet artikel 1, lid 2, onder b), van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken aldus worden uitgelegd dat een vordering die strekt tot schadevergoeding uit onrechtmatige daad jegens leden van een schuldeiserscommissie wegens hun onrechtmatige stemgedrag ten aanzien van een saneringsplan in een insolventieprocedure en die wordt ingesteld door de houders van aandelen in de insolvente schuldenaar – zoals de eerste en de tweede verzoekende partij – en door projectondernemingen die een zakelijke relatie hebben met de insolvente schuldenaar – zoals de derde tot en met de zevende verzoekende partij –, betrekking heeft op insolventie in de zin van artikel 1, lid 2, onder b), van verordening nr. 1215/20 en bijgevolg van de materiële werkingssfeer van deze verordening is uitgesloten?

II. De procedure inzake het beroep in Revision van de verzoekende partijen wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak over de prejudiciële vraag heeft gedaan (omissis).

Motivering:

I. Feiten

Alleen de eerste verwerende partij is in Oostenrijk gevestigd. Alle andere partijen hebben hun woonplaats of zetel in Slowakije.

II. Conclusies en argumenten van partijen

[Or. 3]

Verzoekers vorderen dat wordt vastgesteld dat verweersters aansprakelijk zijn voor de schade die het gevolg is van de onrechtmatige afwijzing van het saneringsplan door verweersters in hun hoedanigheid van leden van de schuldeiserscommissie in de saneringsprocedure van VAV invest s.r.o. VAV invest s.r.o. is een vennootschap naar Slowaaks recht, tegen wier vermogen in Slowakije een faillissementsprocedure is ingeleid. In de ingeleide saneringsprocedure zijn verweersters aangesteld als (enige) leden van de schuldeiserscommissie. In die hoedanigheid hebben zij tijdens de vergadering van 11 december 2015 het door de insolvente schuldenaar voorgelegde saneringsplan zonder aanvaardbare motivering afgewezen, waardoor de saneringsprocedure is mislukt. In de daarop (opnieuw) geopende faillissementsprocedure zal het vermogen van de insolvente schuldenaar vereffend worden. Daardoor zullen de eerste verzoekende partij en de tweede verzoekende partij een enorm verlies lijden op de waarde van hun aandelen in de insolvente schuldenaar en inkomsten mislopen. De derde tot en met de zevende verzoekende partij lijden als projectondernemingen schade doordat bouwprojecten door de afwijzing van het saneringsplan dreigen af te springen of vertraging op te lopen. Verweersters hebben de in § 415 van het Slowaakse burgerlijk wetboek bedoelde algemene preventieverplichting en hun verplichtingen op grond van de Slowaakse insolventiewet als leden van de schuldeiserscommissie geschonden, in het bijzonder door niet in het algemene belang van alle schuldeisers te handelen, en zij zijn dus ingevolge § 420 van het Slowaakse burgerlijk wetboek aansprakelijk voor de geleden schade.

Verzoekers beroepen zich voor de rechterlijke bevoegdheid op de artikelen 4 en 8 van verordening nr. 1215/2012. Zij stellen dat er geen sprake is van een van de werkingssfeer van verordening nr. 1215/2012 uitgesloten insolventieprocedure in de zin van [Or. 4] artikel 1, lid 2, onder b). De rechtsgrondslag van de vordering tot vaststelling is niet het insolventierecht, maar het algemene aansprakelijkheidsrecht. Het voorwerp en het doel van de procedure houden niet specifiek verband met het insolventierecht.

Tot dusver hebben verweersters niet deelgenomen aan de procedure.

III. Eerdere procedure

De rechter in eerste aanleg heeft de vordering – vóór de kennisgeving ervan aan verweersters en zonder behandeling ten gronde – afgewezen wegens internationale onbevoegdheid. De vordering is volgens die rechter onlosmakelijk verbonden met de hoedanigheid van verweersters als leden van de schuldeiserscommissie en met de daaruit voortvloeiende plichten uit hoofde van de Slowaakse insolventiewet. De vordering vloeit dus rechtstreeks voort uit het insolventierecht en hangt daarmee nauw samen. De vordering is bijgevolg op grond van artikel 1, lid 2, onder b), van verordening nr. 1215/2012 uitgesloten van de werkingssfeer ervan. Op de vordering moet de insolventieverordening worden toegepast.

De rechter in hoger beroep heeft die uitspraak bevestigd. Centraal in de procedure staat het verwijt, dat verweersters als leden van de schuldeiserscommissie – en dus van een naar Slowaaks recht verplicht orgaan in de insolventieprocedure – hun in de Slowaakse insolventiewet geregelde verplichtingen hebben geschonden. In welke wet de grondslag voor de vordering is geregeld, is niet relevant. Het doel van de vordering is de insolventieprocedure, aangezien zij een verplicht orgaan ertoe aanzet om zijn verplichtingen in de procedure na te komen ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers. De vordering valt als vordering die samenhangt met de insolventieprocedure onder de uitzonderingsbepaling van artikel 1, lid 2, onder b), van verordening nr. 1215/2012.

[Or. 5]

IV. Rechtsgrondslagen

De voorschriften van het Unierecht en het Slowaakse recht die in aanmerking komen voor de bepaling van het toepasselijke recht luiden als volgt:

1. Unierecht

A. Artikel 1 van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken luidt voor zover relevant als volgt:

„1. Deze verordening wordt toegepast in burgerlijke en handelszaken, ongeacht de aard van het gerecht. [...]

2. Deze verordening is niet van toepassing op:

[...]

b) het faillissement, akkoorden en andere soortgelijke procedures;

[...]

B. Verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures (hierna: „insolventieverordening”) bepaalt het volgende:

Artikel 3 Internationale aansprakelijkheid

„1. De rechters van de lidstaat waar het centrum van de voornaamste belangen van de schuldenaar gelegen is, zijn bevoegd de insolventieprocedure te openen. Bij vennootschappen en rechtspersonen wordt, zolang het tegendeel niet is bewezen, het centrum van de voornaamste belangen vermoed de plaats van de statutaire zetel te zijn.

[...]

Zesde overweging

[Or. 6]

„Op grond van het proportionaliteitsbeginsel mag deze verordening alleen voorschriften behelzen tot regeling van de rechterlijke bevoegdheid inzake de opening van een insolventieprocedure en de beslissingen die rechtstreeks uit een insolventieprocedure voortvloeien en daarmee nauw samenhangen. Voorts moet deze verordening bepalingen bevatten betreffende de erkenning van die beslissingen en betreffende het toepasselijke recht, die eveneens met het noodzakelijkheidsbeginsel stroken.”

Slowaaks recht

A. Burgerlijk wetboek

§ 415 van het burgerlijk wetboek bepaalt het volgende:

„Eenieder is verplicht zich op een zodanige wijze te gedragen dat er geen schade ontstaat voor de gezondheid, het vermogen, de natuur en het milieu.”

§ 420, lid 1, van het burgerlijk wetboek luidt als volgt:

„1. Eenieder is aansprakelijk voor de schade die hij heeft veroorzaakt door schending van een wettelijke verplichting.”

B. Insolventiewet:

In de Slowaakse insolventieprocedure wordt een onderscheid gemaakt tussen de faillissements- en de saneringsprocedure. Deze laatste procedure wordt geregeld in § 108 tot en met § 165. De schuldeiserscommissie – die uit drie of vijf leden bestaat – wordt ingevolge § 127, lid 1, aangesteld door de vergadering van schuldeisers. Zij heeft overeenkomstig § 133, lid 1, als taak – tezamen met de

vergadering van schuldeisers – het door de insolvente schuldenaar op te stellen saneringsplan goed te keuren. Wanneer het saneringsplan door de schuldeiserscommissie wordt afgewezen of die commissie geen beslissing neemt binnen de in § 144, lid 1 gestelde termijnen, dient de curator volgens § 144, lid 2, **[Or. 7]** onverwijld te verzoeken om inleiding van de faillissementsprocedure.

Volgens §127, lid 4, zijn alle leden van de schuldeiserscommissie verplicht in het belang van alle schuldeisers te handelen.

V. Motivering van de prejudiciële vraag

1. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie dient artikel 3, lid 1, van de insolventieverordening aldus te worden uitgelegd dat de lidstaat op wiens grondgebied de insolventieprocedure is geopend, op grond van deze bepaling eveneens internationaal bevoegd is om kennis te nemen van vorderingen die rechtstreeks uit deze procedure voortvloeien en daarmee nauw samenhangen (arresten van 11 juni 2015, *Comité d’entreprise de Nortel Networks SA e.a.*, C-649/13, punt 31, en van 12 februari 2009, *Seagon*, C-339/07, met name punt 21). De uitsluiting van artikel 1, lid 2, onder b), van verordening nr. 44/2001 (die overeenkomst met verordening nr. 1215/2012) en de werkingssfeer van de insolventieverordening moeten aldus uitgelegd dat overlappingen tussen de erin neergelegde rechtsregels worden vermeden. Bijgevolg valt een vordering die onder de werkingssfeer van artikel 3, lid 1, van de insolventieverordening valt niet onder de werkingssfeer van verordening nr. 44/2001 (arrest van 4 december 2014, *H.*, C-295/13, punt 31 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

2. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft reeds meermaals geoordeeld dat de werkingssfeer van de insolventieverordening niet ruim mag worden uitgelegd (arresten van 11 juni 2015, *Comité d’entreprise de Nortel Networks SA e.a.*, C-649/13, punt 27, van 4 september 2014, *Nickel & Goeldner Spedition*, C-157/13, punt 22, en van 10 september 2009, *German Graphics* **[Or. 8]** *Graphische Maschinen*, C-292/08, punt 25). Alleen vorderingen die rechtstreeks uit een insolventieprocedure voortvloeien en daarmee nauw samenhangen (samenhangende vorderingen), vallen buiten de werkingssfeer van verordening nr. 44/2001. Dientengevolge vallen alleen die vorderingen binnen de werkingssfeer van de insolventieverordening (arresten van 11 juni 2015, *Comité d’entreprise de Nortel Networks SA e.a.*, C-649/13, punt 27, en van 4 september 2014, *Nickel & Goeldner Spedition*, C-157/13, met name punt 23 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Volgens recente rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie is het doorslaggevend criterium om vast te stellen onder welk gebied een vordering valt, niet de procedurele context van die vordering maar de rechtsgrondslag van die vordering. Volgens deze benadering moet worden nagegaan of het recht of de verbintenis waarop de vordering is gebaseerd, voortvloeit uit de gemeenschappelijke regels van het burgerlijk recht en het handelsrecht dan wel uit specifieke afwijkende regels voor insolventieprocedures

■■■■■

(arresten van 11 juni 2015, Comité d'entreprise de Nortel Networks SA e.a., C-649/13, punt 28, en van 4 september 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, punt 27).

3. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft zich tot dusver nog niet hoeven uit te spreken over de aansprakelijkheid van een orgaan van de insolventieprocedure of van de leden ervan. In de Duitstalige rechtsliteratuur is de vraag of een aansprakelijkheidsvordering tegen een curator een samenhangende vordering is, onderwerp van debat. De standpunten volgens welke de insolventieverordening van toepassing is, wijzen er in het bijzonder op dat de insolventie in causaal verband staat tot de aansprakelijkheidsvordering en dat zij nauw samenhangt met de procedure (omissis) [Or. 9], en dat de curator daarmee ertoe wordt aangezet zijn specifieke insolventiegerelateerde verplichtingen na te komen (omissis). Een standpunt dat pleit voor de toepassing van verordening nr. 1215/2012 benadrukt bijvoorbeeld dat de aansprakelijkheidsvordering geen integrerend bestanddeel van de insolventieprocedure is (omissis).

4. Met het onderhavige verzoek wenst het Oberste Gerichtshof ter beoordeling van de internationale bevoegdheid van de Oostenrijkse rechterlijke instanties te vernemen hoe, in samenhang met de in geding zijnde aansprakelijkheidsvordering tegen leden van een schuldeiserscommissie wegens onrechtmatig stemgedrag in een insolventieprocedure, de werkingssfeer van verordening nr. 1215/2012 moet worden afgebakend van die van de insolventieverordening.

VI. Procedurele bepalingen

(omissis)

Oberster Gerichtshof

Wenen, 30 november 2016

(omissis)